

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

I

Nr.

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. SPALIO 5 D. NUTARIMO NR. 988 „DĖL VALSTYBĖS PARAMOS PRIEGLOBSČIO GAVĖJŲ INTEGRACIJAI TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl Valstybės paramos prieglobsčio gavėjų integracijai teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

I. Sprendžiama problema	<p>Šiuo metu valstybės parama integracijai skiriama neatsižvelgiant į individualius prieglobsčio gavėjų ir (ar) jų šeimos narių (toliau – prieglobsčio gavėjai) poreikius ir potencialą. Integracijos sistema nemotyvuoja pažangą darančių prieglobsčio gavėjų, nėra numatytų sankcijų įsipareigojimų nevykdantiems prieglobsčio gavėjams. Trūksta motyvacinių priemonių, skatinančių prieglobsčio gavėjus aktyviai įsitraukti ir dalyvauti integracijos procese (lankyti kursus, mokytis kalbos ir kt.).</p> <p>Atkreipiame dėmesį į tai, kad prieglobsčio gavėjai yra specifinė užsieniečių grupė ir jų įsidarbinimo perspektyvos, lyginant su migrantais, yra kitokios. Jiems sunku pirmaisiais metais įsidarbinti dėl to, kad atvyksta į priimančią šalį ne savo noru, gimtąją šalį palieka priverstinai, dažnai kilmės šalyje ar pakeliui patirtos traumos, dokumentų įgijimo, kvalifikacijos pripažinimo procedūros trukdo įsidarbinimo procesui. Kalbos barjeras ir vyraujančios visuomenės nuostatos taip pat įvardijamos kaip galima kliūtis integracijai į darbo rinką. Dėl šių priežasčių prieglobsčio gavėjai darbinę veiklą dažniausiai pradeda nuo darbų, kuriems atlikti reikalinga žemiausia kvalifikacija, ir per trumpą integracijos laikotarpį turi mažai galimybių sėkmingai įsitvirtinti darbo rinkoje, kad galėtų tinkamai išlaikyti save, savo šeimos narius ir oriai gyventi.</p> <p>Prieglobsčio gavėjai turi skirtingus poreikius ir galimybes, į kuriuos būtina atsižvelgti siekiant sėkmingos jų integracijos.</p> <p>Svarbu užtikrinti, kad prieglobsčio gavėjas, pradėdamas dalyvauti</p>
-------------------------	---

	<p>integracijos programoje, sėkmingai įsikurtų. Šiuo metu skiriama vienkartinė įsikūrimo pašalpa būtiniausioms reikmėms (būtiniausiems baldams ir namų apyvokos reikmenims įsigyti) yra 250 Eur viengungiui ir 125 Eur nepilnamečiui. Integraciją įgyvendinančios institucijos atkreipia dėmesį į tai, kad vienkartinė įsikūrimo pašalpa būtiniausioms reikmėms dažniausiai panaudojama depozitui už buto nuomą apmokėti, kuris yra panašaus dydžio, nepriklausomai nuo to, kiek šeimoje yra narių. Todėl viengungiams ir mažoms šeimoms skiriama parama yra neproporcingai maža, lyginant su didelėmis šeimomis, ir jos nepakanka oriam pradiniam integracijos etapui užtikrinti.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Siūlome:</p> <ul style="list-style-type: none"> - susieti paramos integracijai teikimą su individualiais prieglobsčio gavėjų poreikiais ir galimybėmis, sudarant kiekvienam prieglobsčio gavėjui individualų integracijos planą, kuriame numatomos socialinės, sveikatos priežiūros, švietimo, psichologinės ir kitokios pagalbos bei įgalinimo priemonės, padedančios prieglobsčio gavėjui integruotis, ir nustatomi individualūs prieglobsčio gavėjo integracijos pažangos vertinimo rodikliai; - nuo 7 mėnesio mokamos pašalpos dydžius diferencijuoti, atsižvelgiant į prieglobsčio gavėjo integracijos pažangą įgyvendinant individualų integracijos planą. Pašalpos dydis priklausytų nuo prieglobsčio gavėjo motyvacijos, įsitraukimo ir dalyvavimo integracijos priemonėse (pvz., pastangų mokytis lietuvių kalbos); - didinti pašalpą, gaunamą nuo 7 iki 18 mėnesio, sudarant prieglobsčio gavėjui galimybę per ilgesnį laiką užsitikrinti stabilų savarankiško pragyvenimo šaltinį ir sumažinti skurdo riziką; - palaipsniui mažinti pašalpą, gaunamą nuo 18 iki 36 mėnesio, siekiant, kad prieglobsčio gavėjai įprastų gyventi be papildomos paramos, ir taip įgalinti juos iki integracijos pabaigos tapti savarankiškais, save išlaikančiais visuomenės nariais; - didinti vienkartinę įsikūrimo pašalpą viengungiams bei mažoms šeimoms ir atitinkamai ją mažinti didelėms šeimoms, siekiant sudaryti panašias sąlygas pradiniam integracijos savivaldybėje etape.
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Lankstesnė, į individualią prieglobsčio gavėjo pažangą nukreipta valstybės parama integracijai sudarys sąlygas spartesnei ir lengvesnei prieglobsčio gavėjų integracijai, užtikrins jų socialinį ir ekonominį saugumą, pagrindinių poreikių patenkinimą bei kompetencijos veikti savarankiškai, susikurti pozityvią ateitį priimančioje valstybėje ir visuomenėje ugdymą.

Detalesnė informacija apie Nutarimo projekte siūlomus keitimus:

1.

Šiuo metu prieglobsčio gavėjams skiriamos paramos dydis nuo 7-ojo integracijos savivaldybėje mėnesio nekinta iki 36 mėnesio – visiems mokama vienodo dydžio pašalpa, neatsižvelgiant į tai, ar prieglobsčio gavėjas yra motyvuotas integruotis, ar lankė lietuvių kalbos užsiėmimus, ir tai, kokią pažangą padarė, ar buvo išvykęs gyventi kitur ir grąžintas, ir pan. Paramos integracijai teikimas nesiejamas su individualiais prieglobsčio gavėjų poreikiais ir galimybėmis, kiekvienam prieglobsčio gavėjui nesudaromas individualus integracijos planas,

kuriame būtų numatomos socialinės, sveikatos priežiūros, švietimo, psichologinės ir kitokios pagalbos bei įgalinimo priemonės, padedančios prieglobsčio gavėjui integruotis, nenustatomi individualūs prieglobsčio gavėjo integracijos pažangos vertinimo rodikliai. Be to, atlikti tyrimai ir prieglobsčio gavėjų apklausos parodė, kad 6 mėnesių nepakanka prieglobsčio gavėjui lietuvių kalbai pakankamai gerai išmokti, psichologinėms problemoms įveikti, dokumentams dėl kvalifikacijos pripažinimo susitvarkyti arba persikvalifikuoti, kad galėtų susirasti geriau apmokamą darbą, todėl po 6 mėnesių 50 proc. sumažinta mėnesinė pašalpa verčia jį ieškotis papildomo žemos kvalifikacijos darbo, dėl to prarandama galimybė toliau gilinti lietuvių kalbos žinias, kelti kvalifikaciją ir susirasti geriau apmokamą darbą.

Pakeitus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. spalio 5 d. nutarimą Nr. 998 „Dėl Valstybės paramos prieglobsčio gavėjų integracijai teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas), kiekvienam prieglobsčio gavėjui ir (ar) jo šeimai bus sudaromas individualus integracijos planas, kuriame numatomos socialinės, sveikatos priežiūros, švietimo, psichologinės ir kitokios pagalbos priemonės ir nustatomi individualūs pažangos vertinimo rodikliai; mėnesinės pašalpos dydžiai bus diferencijuojami ir kitos paramos integracijai priemonės skiriamos atsižvelgiant į prieglobsčio gavėjo pažangą (pvz., pastangas mokytis lietuvių kalbos) įgyvendinant individualų integracijos planą. Bus patikslinti vienkartinės įsikūrimo pašalpos ir mėnesinės pašalpos dydžiai.

2. Atsižvelgiant į tai, kad prieglobsčio gavėjų integracija yra abipusis, sudėtingas ir daugiasluoksnis procesas, reikalaujantis tiek prieglobsčio gavėjų pasiruošimo integruotis juos priimančioje valstybėje ir jos visuomenėje, tiek visuomenės, jos vietos bendruomenių pasiruošimo priimti naujus narius, kurio siektinas rezultatas – prieglobsčio gavėjų įsitraukimas į visavertį valstybės socialinį, ekonominį, kultūrinį ir politinį gyvenimą, apimantis lygiavertį jų dalyvavimą švietimo, sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos ir darbo sistemose (esant lygioms teisėms ir pareigoms), tikslinamos sąvokos „prieglobsčio gavėjų integracija“ ir „valstybės parama prieglobsčio gavėjų integracijai“, apibrėžiama sąvoka „individualus integracijos planas“.

3. Atsižvelgiant į tai, kad pasikeitė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavadinimai, keičiami Nutarimo 3.1, 3.2, 3.3, 3.6.10, 3.6.11, 23.5, 29.3 papunkčiai bei 32 ir 37 punktai.

4. Atsižvelgiant į tai, kad siekiama sukurti lankstesnę, labiau motyvuojančią integruotis valstybės paramos integracijai teikimo sistemą, paramos integracijai teikimas siejamas su individualiais prieglobsčio gavėjų poreikiais ir galimybėmis, į kuriuos bus atsižvelgiama kiekvienam prieglobsčio gavėjui sudarant individualų integracijos planą ir nustatant individualius prieglobsčio gavėjo ar (ir) jo šeimos narių integracijos pažangos vertinimo rodiklius. Paramos integracijai trukmė ir pašalpos dydis priklausys nuo pasiekto rezultato – individualios pažangos ir motyvacijos, kurios bus įvertintos Nutarimo 3.7 punkte nurodytai komisijai priimant sprendimus dėl integracijos paramos pratęsimo, atnaujinimo arba nutraukimo.

5. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projektu siekiama sudaryti panašias sąlygas prieglobsčio gavėjams pradiniam integracijos savivaldybėje etape, vienkartinė įsikūrimo pašalpa, nurodyta Nutarimo 24.1 papunktyje, didinama viengungiams bei mažoms šeimoms (3 asmenų) ir atitinkamai mažinama didelėms šeimoms (6 ir daugiau asmenų).

6. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos administracinių teisų pažeidimų kodeksas negalioja nuo 2017-01-01, tikslinami 39.2 ir 40.2 papunkčiai.

Nutarimo projektas neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatomis.

Nutarimo projektas Europos Sąjungos teisės aktų (jų nuostatų) neperkelia ir neįgyvendina.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projekto 3 punktu iki įsigalios Nutarimo projekte numatyti pakeitimai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrui pavedama patvirtinti Individualaus integracijos plano prieglobsčio gavėjui ar (ir) jo šeimos nariams parengimo ir integracijos stebėsenos bei pažangos vertinimo tvarkos aprašą.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, atliktas antikorupcinis Nutarimo projekto vertinimas.

Nutarimo projekte vartojamos sąvokos ir jas apibrėžiantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas ir per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinę sistemą pateiktas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir visuomenei išvadoms gauti.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vidaus reikalų ministerija. Į Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabas atsižvelgta. Dėl Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta tik iš dalies, parengta derinimo pažyma. Visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta. Į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės ir Teisės grupės pastabas atsižvelgta, jos suderintos darbo tvarka.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Europos Sąjungos investicijų skyriaus vyr. specialistė Aistė Gerikaitė-Šukienė, tel. 8 5 266 4270, el. paštas aiste.gerikaite@socmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 5 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 7 lapai.
3. Nutarimo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 6 lapai.
5. Derinimo pažyma, 2 lapai.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio protokolo projektas, 1 lapas.

Ministras

Linas Kukuraitis

A. Gerikaitė-Šukienė, tel. 8 5 266 4270, el. p. aiste.gerikaite@socmin.lt